

Sayı : 64272063-610- **26371**
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-7644)

GÜNLÜDÜR

02 Ekim 2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 31.08.2016 tarihli ve 43452547-120.07-54166 sayılı yazısı.

Batman Milletvekili Sayın Ayşe ACAR BAŞARAN'ın tarafıma tevcih ettiği 7/7644 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Berat ALBAYRAK
Bakan

Ek :7-7644 Esas Nolu Önerge Cevabı

Sorular 1, 2, 3, 4, 5, 6:

Tarafımıza iletilen bilgilere göre, Batman'ın Kozluk ilçesine bağlı Kaletepe Köyü, Yeşil Özmen Mezrası, Kavaklı Köyü, Tepecik Mezrası ve diğer birçok köyde çalışma yapmak için giden Dicle Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi (DEDAŞ) çalışanları, yurttaşların haneleri dışında bulunan dijital elektrik sayaçlarının, kurulacak yeni beton direklerle taşınacağını ve sayaçların artık uzaktan okunacağını belirtmiştir. Uygulamayı kabul etmeyen yurttaşlar ile DEDAŞ çalışanları arasında yaşanan tartışmanın ardından köylerdeki trafolar sökülmüş, bu bölgelere verilen elektrik bütünüyle kesilmiştir. Elektrik kesintisinin ardından özellikle soğutucu kullanan esnaflar mağdur olmuş, kavurucu sıcaklar nedeniyle soğutucu araçlara ihtiyaç duyan onlarca astım ve diyaliz hastasının sağlık durumu da kötüleşmiştir. Yine kesinti nedeniyle onlarca tarım arazisinin sulama sistemi çalışmamış, çiftçiler ekinlerini kaybetme noktasına gelmiştir. Bu bağlamda;

-DEDAŞ'ın elektrik dağıtımını yaptığı il ve ilçelerde benzer sorunlar yaşanmış mıdır? Yaşandı ise bu il ve ilçelerin isimleri nelerdir?

-DEDAŞ dışında, Türkiye'de elektrik dağıtımını yapan diğer firmaların elektrik sayaçlarının direklerle taşınması uygulaması yapılmış mıdır?

-Batman Kozluk halkının DEDAŞ ile yaşadığı elektrik dağıtım sorununu kalıcı olarak gidermeye dair herhangi bir girişim bulunmakta mıdır?

-Kavurucu sıcakların hakim olduğu bu günlerde, elektrik kesintisi nedeniyle ekinlerini sulayamayan çiftçilerin sulama sorunlarını gidermeye yönelik geçici/kalıcı ne tür çalışmalarınız bulunmaktadır?

-Yine kavurucu sıcaklardan korunması elzem olan onlarca astım ve diyaliz hastası yurttaşın, sorun giderilene değin faydalanabileceği enerji alternatifiniz bulunmakta mıdır?

-Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun Elektrik Piyasasında Dağıtım Sistemine dair yönetmeliklerinde sayaçların nereye konumlandırılacağına dair açık bir tanımlama yapılmadığından sorunlar yaşanmaktadır. Bu sorunları gidermek için ne tür düzenlemeler planlanmaktadır?

Cevaplar 1, 2, 3, 4, 5, 6:

Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş. (Dicle EDAŞ)'den konuya ilişkin alınan bilgiye göre birçok yerleşim yerinde benzer uygulama yapıldığı anlaşılmıştır ancak Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'na (EPDK) birkaç yerleşim yerinden şikayet başvurusu yapılmıştır.

Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliğindeki; “*Sayaç yeri; MADDE 40 – (1) Sayaç ve ilgili ölçü aletlerinin yeri, ilgili mevzuat çerçevesinde dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler tarafından belirlenir. Sayaç güvenli ve kolayca okunabilecek şekilde tesis edilir.*

(2) *İlgili tüzel kişi, teknik gereklilik halinde ilave ölçü ve kontrol cihazları tesis edebilir. Tüketici, dağıtım şirketi tarafından tesis edilen sayaç, ölçü ve kontrol cihazları ile bunların tesis edileceği yerler için kira veya başka bir ad altında herhangi bir bedel talep edemez.*” hükmü ve Elektrik Piyasası Bağlantı Ve Sistem Kullanım Yönetmeliğindeki; *Dağıtım tesisi sınırları MADDE 15 – ...b) Dağıtım sistemine bağlı tüketiciler açısından, bağlantı noktasından kullanım yerine kadar olan tesis ve teçhizat tüketicinin mülkiyetindedir. Bağlantı noktası dahil olmak üzere bağlantı noktasından itibaren hattın geri kalan kısmı dağıtım tesisidir. Ölçü tesisi ve sayaçlar; trafolu tüketiciler için tüketim trafosu 630 kVA altında olan trafoların sekonder ana barasının giriş tarafında, trafo gücü 630 kVA ve üzerinde olan tüketiciler için tüketici tesislerindeki indirici trafonun giriş tarafında, alçak gerilim tüketicileri için tüketimin başladığı anahtarlama teçhizatının giriş kısmında (kofre ve benzeri) yer alır.* hükmü ile sayaç yerinin belirlenmesine ilişkin esaslar düzenlenmiş ve yerin belirlenmesi dağıtım şirketinin uhdesine bırakılmıştır. Sayaç yeri bu mevzuat uyarınca elektrik projelerinin yapılması ve onaylanması sırasında dağıtım şirketinin kontrolünde belirlenmektedir. Dolayısıyla sayaç yerinin belirlenmesi hususunda mevzuatta bir belirsizlik söz konusu değildir.

Ayrıca, Dağıtım Sistemindeki Kayıpların Azaltılmasına Dair Tedbirler Yönetmeliği (Tedbirler Yönetmeliği) "Dördüncü Bölüm, Yatırımlara İlişkin Hususlar; Otomatik Sayaç Okuma Sistemi (OSOS) kapsamına dahil edilecek sayaçlar; Sayaç uygulamaları; MADDE 11 – (1) Yüksek kayıplı şirketlerin dağıtım bölgeleri içinde yer alan ve önceki yıl gerçekleştirmelerine göre teknik ve teknik olmayan kayıp oranı %30'un üzerinde olan il ve ilçelerde, ilgili dağıtım şirketi tarafından kayıp - kaçak ile mücadele dâhilinde elektrik sayaçlarının tesisi için mevzuatta tanımlanan yerden farklı bir yer belirlenebilir.

...
(3) Yüksek kayıplı şirketlerin dağıtım bölgeleri içinde yer alan ve önceki yıl gerçekleştirmelerine göre teknik ve teknik olmayan kayıp oranı %30'un üzerinde olan il ve ilçelerde, ilgili dağıtım şirketi tarafından kayıp-kaçak ile mücadele dâhilinde müşteri sayaçları dışında, yatırım planında yer almak kaydıyla, sayaç yatırımları kapsamında, tespit amaçlı olmak üzere, birden fazla müşterinin toplam tüketimini ölçen kontrol sayacı tesis edilebilir." hükümleriyle, belirtilen şartların olduğu yerlerde kayıpların azaltılması amacıyla sayaçların yerinin belirlenmesinde ve ölçüm konusunda ilgili dağıtım şirketlerine ilave esneklikler getirilmiştir.

Yukarıda verilen mevzuat çerçevesinde ve belirtilen amaç doğrultusunda; yüksek kayıplı şirketler olan Dicle EDAŞ, Aras EDAŞ, Vangölü EDAŞ, benzer ve/veya daha farklı olmak üzere çeşitli uygulamalar yapmaktadır. Bu konularda bazı Ar-Ge projeleri de yürütülmektedir. Vangölü Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin Gevaş İlçesindeki projesi bu uygulamaların bir örneğidir.

Bu projenin hayata geçirilmesi suretiyle ilçedeki teknik ve teknik olmayan kayıp oranı kayda değer bir azalmayla kabul edilebilir değerlere düşürülmüş bununla birlikte elektrik kullanıcılarına daha az kesintiyle çok daha kaliteli elektrik enerjisi sunulmaya başlanmıştır.

EPDK'ya gelen kullanıcı şikayetlerine istinaden ilgili dağıtım şirketine belirli zamanlarda yaşanan kesintilerin mahiyeti ve kesintiler hakkında yapılan çalışmalar hakkında bilgi verilmesi, *Elektrik Dağıtımı ve Perakende Satışına İlişkin Hizmet Kalitesi Yönetmeliği* uyarınca elektrik tedarikinin mümkün mertebede kesintisiz sağlanması hususlarına riayet edilmesi hakkında yazılar yazılmaktadır. Ancak bölgedeki kesintilerin ve enerji kalitesinde yaşanan sorunların genellikle kaçak elektrik enerjisi kullanımından kaynaklandığını göz ardı etmek mümkün değildir. Nitekim bu doğrultuda, Tedbirler Yönetmeliğinin 12 nci maddesi uyarınca Dicle EDAŞ'ın da dahil olduğu yüksek kayıplı şirketler, kayıp oranı %40'ın üzerinde olan ilçelerde kullanıcılara karşı tedarik sürekliliği ve teknik kalite yükümlülüklerinden muaf tutulmuştur. Dolayısıyla kaçak elektrik enerjisi kullanımının yoğun olduğu yerlerde bu sorun çözülmeden kesinti ve kalite sorununun çözülmesi beklenmemelidir.

Astım ve diyaliz hastası olduğu belgelenen vatandaşların dağıtım şirketlerince kayıt altına alınması vb. suretle takip edilerek özellikle borçtan dolayı kesme, arızalara öncelikle müdahale, arıza hakkında bilgilendirme gibi uygulamaya bağlı hususlara ilişkin olarak mağduriyet yaşamalarının önlenmesi beklenmektedir. Ancak elektrik dağıtım şebekesinin yapısı gereği kesintilerin %100 önlenmesinin mümkün olamadığı unutulmamalıdır.

Dicle EDAŞ'tan önergede yer alan hususlara ilişkin bilgi talep edilmiş olup, Bakanlığımıza cevaben iletilen bilgide özetle; Abonelerin kaliteli ve kesintisiz enerji almaları için Şirket tarafından yatırımlar aralıksız olarak sürdürülmektedir. Bu kapsamda Örnek Köy Projesi kapsamında (Köy şebekesinin beton direklerle yenilenmesi, aydınlatmaların faal hale getirilmesi, sayaçların yapı dışına alınması) 133 köyde toplam 7.726 adet abonenin sayaçları yapı dışına alınarak şebeke yenileme çalışmaları tamamlanmıştır. Söz konusu köyde de aynı yatırımlar yapılması planlanmış ve çalışmalara başlanmıştır. Ancak köylüler tarafından

çalışmalara izin verilmemiştir. Bu denli bir problem diğer bölgelerde yaşanmamıştır.

Söz konusu örnek köy projesi kapsamında sayaçların yapı dışına alınması ile birlikte şebeke yenileme, aydınlatma vb. yatırımlar da bu proje kapsamında yer almaktadır. Çalışmalarımızın engellenmemesi ve tamamlaması halinde daha kaliteli ve kesintisiz bir enerji sağlanacaktır.